

Voorzang: Psalm 31:10 en 12

Lezen: Mattheüs 27

Votum:

O Heere, Gij, Die voor de overtreders gebeden hebt, daarin kan het ook in dit middaguur alleen maar zijn: Hij zag van Sion neer, de woonplaats van Zijn eer, en hoorde hun gebeden. Amen.

Proberen wij nu te zingen uit de 42^e Psalm en daarvan het 4^e vers:

'k Denk aan U, o God, in 't klagen,
 Uit de landstreek der Jordaan;
 Van mijn leed doe 'k Hermon wagen;
 'k roep van 't klein gebergt' U aan.
 'k Zucht, daar kolk en afgrond loeit,
 Daar 't gedruis der waat'ren groeit,
 Daar Uw golven, daar Uw baren
 Mijn benauwde ziel vervaren.

Waar moet Jezus blijven?

Waar moet Jezus blijven?

Wanneer de hemel Hem niet opneemt? En wanneer de aarde Hem niet dragen wil? En wanneer uw en mijn hart Hem verstoten?

Waar moet Jezus blijven? Wanneer Hij niet wat nieuws scheidt op de aarde? Want daar hangt de Scheppingsmiddelaar en daar hangt ook de Verlossingsmiddelaar. En ze legden Hem in een nieuw graf, waarin nog nooit iemand gelegd was. En dat nieuwe graf werd uitgehouwen in een oude rotssteen. En wanneer dat nieuwe graf niet uitgehouwen wordt in de rotssteen van uw en mijn harde, koude hartsteen, waar zullen wij dan met Jezus blijven?

Daarom is het Goede Vrijdag geworden, niet naar de kalender, maar het is Goede Vrijdag geworden naar de eeuwige raad Gods. En toen was er maar één plek op aarde. In een vervloekte wereld werd Hij begraven, dat werd Zijn graf.

Maar wanneer ge het zaligmakend gaat leren, zodat het Goede Vrijdag wordt in de weg van Gods eeuwig genadeverbond voor uw arme hart, dan wordt Hij neergelegd in een nieuw graf, dat in de rotssteen van uw en mijn hart uitgehouwen is, opdat Hij daar neergelegd zou worden in het hart van de gevallen mens, opdat Hij daar geborgen zou worden in het hart van Zijn kerk. Dat is het werk van de drieënige God.

We staan daar zo zo koud en we staan daar zo ongevoelig en we staan daar zo belangeloos tegenover. Wij kunnen niet eens aan het lijden van de Christus denken. Wanneer ge beproefd hebt vandaag u er enigszins in te voegen, dan is dat op een mislukking uitgedraaid. En zo, zó alleen, omdat het Zijn liefdesarbeid is en omdat het Zijn Naam en Zijn eer geldt, zo heeft Hij dan Zijn werk gedaan en is er dan in uw en in mijn hart een nieuw graf gegraven, waarin wij de Allerdierbaarste en de Allerbeminnelijkste en de Allerschoonste onder de mensenkinderen zien neergelegd.

Wanneer ge nog nooit op Golgotha zijt geweest, dan zal het u ook niet gelden, dan zal het u zeker niet gelden, zaligmakend. Maar die hoofdman over honderd, die was in de weg van Gods voorzienigheid ook op Golgotha geweest en hij sloeg op zijn borst en hij moest het bekennen: “Ja waarlijk, Deze was Gods Zoon”.

Zo kunt ge het dan aanschouwen met de hoofdman, met een Romein vóór negentien eeuwen terug op de kruisheuvel, maar wanneer ge het mocht aanschouwen, omdat God u een plaats gegeven heeft aan de voet van het kruis, een plaats waarin Hij Zijn Zoon zou kunnen wegleggen.

Ja, het kan ons voorbijgaan en het gaat ons voorbij en wij kunnen er vanmiddag weer wat omheen praten, zoals een dominee doet. En dan staan we hier met onze oppervlakkigheid en met onze onkunde op de stoel, en met ons egoïsme. Dan zijn we voor de zoveelste maal weer zo zelf. Maar wanneer God ons brengt bij het Avondoffer, dan zult gij het ervaren: Dan zullen daar de blijde zangers staan, de speelliën op de harp en cimbels slaan. Dan zult gij het ervaren: Dan zullen al mijn fonteinen in u wezen. Wanneer daar de Christus hangt op de hoogte van het kruis, zie, dan is dat de dag van de vreugde Zijns harten geweest. Daar heeft Hij Zich doodgeliefd voor een volk, dat Hem niet kende, voor een volk, dat Hem niet wilde kennen, voor een volk, dat Hem uitwierp buiten de legerplaats.

Dat was de dag, waarop Zijn moeder, dat was de mensheid, de van God vervreemde mensheid, Hem kroonde op de dag Zijner bruiloft.

Kijk, dat kunnen allemaal uitheemse dingen zijn en misschien zal het uw oor een weinig strelen, maar: De Heere zal uitkomst geven. Kent ge dat lied in uw ziel? Vanwege de verharding, vanwege de verstoktheid, vanwege de wereldzin, vanwege de dwaasheid en vanwege de vleselijkheid en vanwege de gierigheid. Kent ge dat Woord?

Neen, dan gaat het niet over een stuk kleren, dan gaat het niet over huis en goed, en dan gaat het er niet over of je zaken renderen of niet, want het is niet in de overvloed gelegen, dat iemand leeft uit zijn goederen. Maar het is hierin gelegen, dat ge met Hem gekruisigd en met Hem gestorven en met Hem begraven zijt.

En zó, niet in een weg van lettergodzaligheid, maar in een weg, waarin het oog van de kraai niet gemengd is en waarin die nieuwsgierige vogel, dat is de duivel, niet zien kan, in een zodanige weg heeft Hij Zijn volk gebracht opdat zij Hem eeuwig zouden kennen in de kracht Zijner opstanding. Zo komen we dan voor een gesloten graf te staan. Het graf van de Herder der schapen, naar het Evangelie van Mattheüs en daarvan het 27^e hoofdstuk het 61^e vers:

En aldaar was Maria Magdalena en de andere Maria, zittende tegenover het graf.

ZITTENDE TEGENOVER HET GRAF

Ziedaar het onderwerp voor dit middaguur.

Met de vrouwen.

Met uw eigen hart.

Met de beloften Gods.

Proberen wij tot God te naderen.

Zetten wij ons godsdienstig samenzijn voort door met elkander te zingen uit de 89^e Psalm en daarvan het 16^e en het 18^e vers:

Maar ach, mijn God, waar blijkt Uw trouw nu, waar Uw eer?
 Gij stoot en werpt, vergramd, thans Uw Gezalfd neer.
 Gij schijnt niet van 't verbond met Uwe knecht te weten;
 Zijn troon, ontheiligd, ligt ter aarde neergesmeten;
 Zijn sterke muren zijn door 's vijands macht verbroken,
 Zijn vestingen verwoest en in het stof gedoken.

Zijn schoonheid is vergaan; zijn troon ligt neergestort;
 De dagen zijner jeugd zijn door Uw hand verkort;
 Met schaamt' is hij bedekt, elk kan hem straff'loos tergen;
 Hoe lang, getrouwe God, zult Gij U steeds verbergen?
 Zal dan Uw grimmigheid, die niemand af kan keren,
 Gelijk een brandend vuur, 't verdrukte volk verteren?

Nog staan we op Golgotha. Hoog staat daar het kruis. De avondschaduw vallen en het is een zware middag geweest. Een middag, zoals er nog nooit één op aarde is doorworsteld. En het is stil rondom. En het is alsof er geen vogel meer vliegt. Jeruzalem beefde op haar fundamenten. Het voorhangsel des tempels is met één vlaag van boven naar beneden gescheurd. En daar aan de voet van het kruis, daar staat Maria Magdalena. Neen, zij kon niet wijken, zij kon echt niet wijken. En met uitgestrekte handen van verdriet en smart valt ze aan de voet van het kruis. Dat waren de voeten, die voor haar gezegend waren om haar het goede te boodschappen. Die voeten waren haar komen benaderen en die waren gekomen in de landpalen van Magdala en die voeten waren tot haar zaligheid genaderd. Die voeten, ze zou ze willen omklemmen. Ja, die voeten had zij eens gezalfd. Zij had de nardus van haar liefde genomen. Ja, zegt Judas, die zalf had voor een zeer dure prijs verkocht kunnen worden. En zij heeft daar die kruik van haar nardus, neen, niet druppelsgewijs, maar zij heeft die kruik gebroken en zij heeft haar liefde over Zijn gezegende voeten uitgegoten. Weet ge wat dat is?

Om met uw donkere zondeleven, om met uw donker verleden en met uw donkere heden te knielen aan de voeten van een opzoekende Jezus, en om de kruik van dat donkere leven, waarin nog nooit iemand geblikt heeft, om die kruik te breken op de voeten van Jezus. Want zonde en schuld, dat is de nardus, die alleen Hem kan behagen en bekoren. Maar omdat gij geen zonde en geen schuld hebt, daarom hebt ge ook geen nardus voor Christus. Omdat gij nog in plichten en in doen en laten of in een christelijke en in een deugdzame houding nog uw sterkte vindt. Maar neen, Maria was gekomen; niemand kan tot Mij komen, tenzij dat de Vader hem trekke. En zij was gekomen en zij had Hem gezalfd met de nardus, die alleen een zondares en een zondaar Hem kunnen toebrengen.

De liefde kan alleen maar met liefde gevoed worden. En de liefde heeft ook haar eigen redelijkheid. En dit is de redelijkheid der liefde, dat zij voldoening zoekt. En Maria heeft haar eigen leven aan Jezus' voeten neergelegd en haar leven was geven en haar ontvangen was ook geven, omdat zij de ontvankelijke was.

Dan is het ook niet te verwonderen, dat ze niet weg kan; dan blijft ze daar en dan komen ze. Dan komen ze. Ja, nu moeten zij openbaar komen. Nu kan het niet anders, want ziet: Uw tijd was de tijd der minne.

Wanneer ge open moet komen voor de Christus Gods en op moet komen voor de Christus Gods, dan is daar Jozef, de rijke broeder uit Arimathéa. Hij was een bedekt lid van het lichaam van Christus. En dan komt ook Nicodémus. Dan schamen zij zich niet. Neen, dat

komt niet bij hen vandaan, maar dat komt bij het kruis vandaan. Want Hij heeft Zich niet geschaamd ook hen broeders te noemen, en zij waren farizeërs. Ja, Hij heeft onder de farizeërs ook Zijn broeders. Waar moesten wij naar toe? Ik zou u niet graag zeggen, dat gij een tollenaar waart en dat gij bij de hoeren en echtbrekers behoort en bij de dieven en bij de waarzeggers.

Dat zou ik niet graag zeggen. Maar dan toch wel bij degenen, die van doen en laten leven en die in wettische gangen gaan en die getrouw onder de waarheid komen en die in deugden en plichten hun werken zoeken. Ja, ook zij zijn er. En dan nemen zij Hem en tillen Hem van het kruis. Hebt ge wel eens aan een dode Jezus uw liefde gewijd?

Wanneer ge dan een levende Jezus niet kent?

Ja, maar zij hadden toch de Christus in Zijn leven gediend en met hun liefde hadden zij Hem gewijd?

Ja, geliefden, dat was waar. Maar nu krijgen zij het anders te verstaan. Zij hadden Jezus gediend uit hun goederen. Maar nu moesten zij nog leren dat zij uit de goederen van de Christus bediend moesten worden!

Gij leeft nog uit uw eigen goed. Gij wilt het niet ontkennen, maar dat is niet zo. Gij leeft nog uit uw eigen goed. Maar ge moet leren leven uit Jezus' bloed.

En wanneer daar dan de bloedende en nog steeds bloedende Man van smarten wordt afgenomen van het kruis, wanneer zij daar de ladders der afhankelijkheid neerzetten en heel stil neerzetten, ja, dan is het, dan

Ja, de meesten zijn gevluht. Het is maar een heel kleine schare op de kruisheuvel. En dan volgen zij: Maria Magdalena en de andere Maria achter de lijkbaar van de Christus. En dan zien ze waar Hij neergelegd wordt door Jozef van Arimathéa en door Nicodémus, de nachtdiscipel. Wat is dat echt opgekomen, dat zaad der wedergeboorte, hè? Bij Nicodémus echt opgekomen. Ge ziet hier al de aar, de aar van de wedergeboorte. Ja, ge ziet reeds de vrucht van de wedergeboorte in de kleine korrel van die aar.

En Nicodémus buigt, want hij had voor zoveel specerijen meegenomen, ja. Hij wilde Jezus bewaren, maar hij moest nog leren, dat Jezus hem bewaren moest. En zo gaan ze dan naar het graf. Dat was een eigen graf van Jozef.

Ja, Hij wordt altijd in uw eigen graf gelegd. En in dat eigen graf van Jozef, daar wordt de Schepper van hemel en aarde neergelegd. De steen er voor! En dan gaan ze weer heen naar Jeruzalem, want het Paasfeest is nabij. Ja, dan moogt ge u niet verontreinigd hebben aan een lijk, want dan kunt ge geen Paasfeest vieren. Maar zalig wie zich heeft verontreinigd aan het lijk van de gestorven Christus. Want ge kunt toch alleen maar als een onreine Paasfeest vieren, hè?

En dan zitten ze daar tegenover het graf, de vrouwen. Nu, dat is het historische verhaal en dat is het historische gebeuren. Maar wanneer ge dat gaat ervaren, wanneer ge dan niets meer van Jezus ziet en wanneer dat alles is heengegaan en de steen er voor, ziet, geliefden, dan komt ge eerst in een landpale, waarin ge nog nooit geweest zijt, want dan gaat ge het ervaren, dan gaat ge het smartelijk ervaren, ja, dan wordt het zo in uw ziel uitgeroepen: "Waar, waar, waar is nu uw God?"

Kent ge die beleving dan alleen maar uit het versje? Waar, waar is nu uw God? Wanneer alles in het graf en wanneer alles in de dood ligt en wanneer de steen daarop is en wanneer ge niet verder kunt? Want ze konden nog staan bij het kruis. Maar nu kunnen zij ook niet langer staan. Dan zijn ze neergehurkt en neergezonken bij de grafsteen van Christus en dan is er niets, maar dan ook niets over dan een graf. En in dat graf is alles, maar dan ook alles

van hen neergelegd. Zoudt ge denken dat die bevinding en die beleving van de kerk Gods door alle eeuwen heen vreemd is geweest?

Ja, denkt ge dat?

Dan zijt ge nog nooit, nog nooit op Golgotha geweest. Want wanneer ge op Golgotha komt, dan komt ge daar omdat Golgotha tot u gekomen is. Of denkt gij, dat gij tot het brand- en tot het schuldoffer zoudt kunnen naderen?

God is hierin gekomen langs de altaarweg van veertig eeuwen, die Hij gegaan is met Zijn Lam. En nu is God met Zijn Lam op de offerplaats aangekomen en zo werd Hij ter slachting geleid aan de hand van God de Vader en aan de hand van de Heilige Geest en was Hij een gewillige Offerande en heeft Hij Zich niet verzet, maar Zich volkomen gegeven.

En Hij is uitgebrand. Hij heeft Zich volkomen gegeven. Hij heeft het uitgeroepen: "Tetalestai" (naar het Grieks). Dat wil zeggen: "Ik heb Mijn doel bereikt". Hij heeft het uitgeroepen: "Het is volbracht". Dat is een triomfwoord. Dat is een kroonwoord. Dat is een troostwoord. Maar dat is ook een vreugdewoord. Het is volbracht. Dat is een woord zonder adres. Het, dat is onpersoonlijk. Hét is volbracht. Het is een woord hoog als de lucht, diep als de ravijnen, breed, universeel als het heelal.

Dat is een woord, daar kunt ge niet onder uit. Gij niet. Geen mens niet. Zoals we hier zijn, zoals die wereld daar ligt in het boze en in het verderf. Het is volbracht, daar kan niemand onder uit. Dat is het dan ook, wanneer Hij zegt: "Breng voor het blinde volk, dat ogen heeft, en de doven, die oren hebben. Breng dat volk nu eens voor, dat zij mogen aanschouwen, opdat zij mogen zien, opdat zij mogen verstaan dat hier der weduwe weg is. Der weduwe weg".

Weet ge dan niet in uw leven, dat hoe langer de weg is, hoe moeilijker het gaat? Hoe langer de weg, hoe moeilijker en hoe zwaarder. Dan wordt die horizon zo wijd en dan gaan die dingen zo enorm ver van u af. Want dan heeft God met Zijn vleugel, met de vleugel Zijner liefde de glans en alle verve en alle kleur uit uw leven weggeveegd. Wanneer ge dan waarlijk weduwe zijt, zo zitte gij eenzaam en zwijge stil. Daar zit die kerk.

Uw Maker is uw Man; Heere der heirscharen is Zijn Naam. Ja, er zijn vele weduwen, die nog nooit een weduwsluier gedragen hebben. Er zijn vele weduwen, die niet weten wat of het zeggen wil dat rouw hun spijs is, hun brood, en dat tranen hun drinkbeker vullen. Daar zit Maria Magdalena en daar zit die andere Maria. De anderen konden weggelopen. Die mannen zijn gevluht, maar die vrouwen zijn gebleven. Daar, tegenover dat graf van de Herder Israëls, daar zitten zij, de schapen Zijner weide. Daar zit de kerk.

Gij kunt uzelf daar niet onder kennen, maar ja, daar kunt ge uzelf ook niet brengen. Daar moet ge door almachtige genade gebracht worden, en dan wordt ge daar ook gehouden. Zij zijn daar, omdat ze daar door God gezet zijn.

Zij zijn daar, omdat ze daar door de Heere Jezus gebracht zijn. En nu zijn ze Hem gevolgd en nu kunnen ze niet verder en ze hoeven niet verder, maar ze zitten daar in de dood en zij ervaren het eeuwige leven. In de dood te zitten en het eeuwige leven te ervaren. Alles is voor hen in het graf gegaan. Hij was hun Eén en Hij was hun Al. En wanneer ge dan aan die tijd in uw leven moogt terugdenken hoe of ge Hem als een lokkende en als een lerende en als een vertroostende Heere Jezus op uw weg leerdet kennen. Wanneer gij bij terugleidende genade en bij herinnerende ontferming, wanneer de Heere Zijn vinger er eens bij komt te houden, omdat gij niet gelet hebt op het teken der broden en omdat Hij het over u uitroept: "O gij ongelovig geslacht, hoe lang zal Ik u nog verdragen?" Zie, dan zullen de tranen uit uw ogen springen en dan zult gij het verstaan: En mijn overdenking van Hem zal zoet zijn. Want

Hij is de Enige, Die niet verwijt. Hij is de Enige, Die niet wegschudt en die niet afschudt. Hij is Degene, Die u opzoekt en Hij is Degene, Die u nawandelt.

Wanneer ge die vroegere tijden herinnert, wanneer ge daar aan de voet van de kansel, aan de berg der zaligsprekingen neerzat, en wanneer Hij Zijn gezegende mond over u opendeed: Zalig zijn zij, die treuren, want zij zullen vertroost worden, en zalig zijn die hongeren en dorsten. Ja, wanneer ge daar een ogenblik mocht neerzitten op die glooiende helling van die berg der zaligsprekingen, toen waart ge reeds aan Hem verbonden.

Kijk, dat was het. Die twee vrouwen daar, die hadden maar één leven, en dat was Jezus. Abigail, die met die dwaze Nabal getrouwd was, was het oud-testamentische beeld van de kerk. Die had maar één leven, en dat was de man naar Gods hart. Ze had maar één leven, dat was David, de liefelijke in de Psalmen, waarvan ze mocht geloven dat hij was ingebonden in het bundeltje der levenden, waarvan zij zelf zegt: "En wanneer zij zullen komen, dan zult gij ingebonden zijn". En toch was zij nog met Nabal getrouwd. Zo kan Jezus uw leven zijn, en dat ge toch nog onder de wet verkeert. En gij kunt u niet losmaken, want Hij zegt het Zelf: "Ik zal de koorden uwer hals losmaken". Gij zoudt u wel eens uit willen schudden, maar ook dat gaat niet. En zo zijn we dan gebracht in een trekkingstijd en in een lokkenstijd en in een tijd van onderwijs en vertroosting en van bemoediging, en dat de Heere voor alles had gezorgd. Zo was Hij hun leven geworden.

"Ja", zegt ge. En dat was nu net te kort. Hij was wel hun leven, maar Hij moest hét Leven voor hen worden. En daarom moesten zij met hun leven en met hun toestanden en met alles wat zij hadden ervaren en wat ook toch wel echt waar was geweest, moesten zij met hun leven in het graf. Dat is het. Is dat niet zaligmakend?

Jezus had nooit begraven kunnen worden als er geen zonden waren geweest. Jezus, uw Jezus, zal nooit begraven kunnen worden, tenzij met uw zonden en met uw ongerechtigheid. Ja, zegt ge. Ja, ik hoor het u al zeggen. Zeg er nu nog eens wat bij. Jezus is begraven. Hij kon nooit anders mijn Zaligmaker worden, dan dat Hij ook met mijn ontrouw begraven werd. Ook met mijn omzwerven, ook met mijn blindheid, ook met mijn onverstand, ook met al hetgeen er in mijn hart in verzet was. Alles begraven.

Heeft Simon Petrus met Nicodémus en Jozef van Arimathéa geknield bij het kruis van Christus?

Wij weten het niet. Maar dit is zeker, al is Simon hier niet geweest, Simon is met Hem begraven, met Hem begraven, de Herder en Zijn schapen.

Zoals de ganse kerk van alle eeuwen het leert om met Hem te worden begraven. Onze oude mens met Hem begraven. Krijgt ge er zin in?

Ezechiël zegt: "De ondergang komt". Ja, daar kan de kerk wel eens zin in krijgen, dat die ondergang, waar ze zo tegen worstelen en waar ze zo tegen strijden en waar ze zo tegen liggen, dat die ondergang komt. Want het is door de ondergang tot de opgang. Want het Pasen der kruisiging gaat aan het Pasen der opstanding vooraf. Nu is alles in het graf en is alles in de dood, en de steen is hard en koud en alles is weg en alles is over.

Kent ge er iets van, dat ge zo uit alles uitgezet zijt? En dat ge er zo met alles buitengezet zijt? En dat ge niet eens meer aan uw Liefste kunt denken? Dat ge zó uitgezet zijt, dat ge uw naaktheid en uw koudheid en uw liefdeloosheid en uw ver van de Heere af zijn zo waarneemt, dat het Woord niet alleen gesloten is, maar dat ge het ook zo gesloten kunt laten. Gij zijt er buitengezet. Gij kunt het niet eens meer begeren. Gij kunt het niet eens verlangen. Gij kunt het niet eens meer willen. Gij zijt daar en gij blijft daar zitten, tegenover Zijn graf. Eerst kondt ge nog staan bij uw kruis, maar nu kunt ge ook niet meer staan bij het kruis, dan zijt ge neergezonken, neergehurkt.

Ik weet wel, dat hetgeen ik nu bespreek, dat dat aan de meesten van u voorbijgaat. Die dingen moeten ons begrijpen. Golgotha, de kruisheuvel van Christus, het kruis des Heeren, dat kan alleen maar wat aan en met en in ons doen. Maar wij kunnen er niets mee doen.

En ge moet heus niet denken, dat wanneer ge dit of dat wel eens hebt ondervonden, neen, dat kan ik u niet uit uw handen halen. Dat wil ik ook niet. En wat moet ik doen? Ik, die mezelf als een afgodendienaar van dag tot dag leer kennen in de smartelijke gangen van de ontdekkende genade Gods.

En toch, wanneer ge hier neerzit met die vrouwen en wanneer de rouw uw brood is geworden, en uw tranen uw drank, wanneer het dan zo uit en weg is, het leven weg, alles weg, waar, waar is nu uw God?

Dat wordt gevraagd.

En moet ik uw beeld verder tekenen? Ik zeg dat nu en gij hebt er niet zóveel mee te doen. "Ja – zegt ge – maar gij moogt ons niet compromitteren". Neen.

Ik zal mij niet op de wateren van mijn subjectivisme en van mijn gevoel laten gaan. Of denkt ge dat ik het niet voel en denkt ge dat ik het niet weet, welke verbinding of ik aan uw hart heb?

En weet ge het dan ook niet, dat wanneer gij met mij strijdt en vecht, dat de waarheid er op afstuit? Of zal het niet waar zijn, nog waar zijn, omdat God aan de meesten van hen geen behagen had?

Maar nu de zaak.

Wanneer ik zeg, dat ze hier in de dood zitten, die vrouwen, en wanneer gij zelf moet zeggen dat ge in de dood zit, en wanneer het niet anders is bij u, dat ge zegt: "Ik durf en ik kan haast niet meer aan God denken". Dan zijn daar de zaken, die uw hart roeren. Dan zijn daar de zaken, die betekenis hebben voor de eeuwigheid. Dan zijt en dan zit gij in de dood, bevindelijk en dan is Christus daar neergelegd in dat graf.

Waarom weet ge dan dat het waar is, hetgeen ik daarstraks zei: "In de dood met het eeuwige leven". Neen, het eeuwige leven is niet in de dood, maar in de dood van uw hart is het eeuwige leven. Waarom kunt ge dat dan weten?

Dat kunt ge weten aan twee zaken. Dat kunt ge weten aan de aandoenlijke onmacht van uw aardse liefde. Want denk er om, dat die vrouwen hier met een aandoenlijke onmacht neerzitten. En hebt ge dan nog nooit met een aandoenlijke onmacht gestaan bij uw beminde, wanneer ge hem daar nog de peluw schudde, voordat hij van u heenging? Of de lip van uw moeder nog een weinig bevochtigdet?

Hebt ge nooit die aandoenlijke onmacht gevoeld? Van de aardse liefde? Dat doorleven zij: zielelijden. Maar wat doorleven zij ook?

Zij ervaren de onsterfelijkheid der liefde, die door Jezus in hun hart is uitgestort. Dan is de liefde onsterfelijk. En die is in hun hart uitgestort. Dat is vruchtelijk, want daar wist Jezus wel van, dat die vrouwen daar staarden op het graf. En toen is Jezus gegaan in dat graf. Maar dat graf was geen rustplaats voor Jezus. Dat graf was een werkplaats. En toen is Jezus doorgedaan omdat Hij Jezus was. En wanneer Hij daar neerligt op Zijn slaapstede in het stille graf, gaat de Borg door en zucht en bidt voor dat volk in de dood buiten Zijn graf, dan rijst het op uit het graf, omdat Hij liefheeft ten einde toe, wat?

Beschaam door mij de stille hope niet.

Zie, dat is uit de 69^e Psalm.

Beschaam door mij de stille hope niet
 Van hen, die U, o Heer' der legerscharen,
 Verwachten. Laat geen schande wedervaren
 Aan hen, die U steeds zoeken in verdriet.

Dat is de kerk. Dat is een geschonken verdriet. Dat is een door God onderhouden verdriet. Dat is een verdriet, dat gij verdenkt. Dat is een verdriet, waarop ge niet kunt steunen, want anders was het geen verdriet.

Met mij verging hun hoop, o Israëls God,
 Daar ik mijn smaad om Uwentwil moet dragen.
 Mijn aanschijn is bedekt met schand' en spot;
 Helaas, wat heb ik stof tot bitter klagen.

Het is uit de 69^e Psalm en daarvan het 3^e vers.

De vrucht van "Het is volbracht", dat is een ontledigde kerk. De vrucht van "Het is volbracht" is als de kerk daar neerzit in de dood en in de doding en in de sterving, omdat zij verwaardigd wordt den Beelde Zijns Zoons gelijkvormig te worden.

Daarom is het een merkwaardige waarheid, dat Jezus niet kon sterven, tenzij met de zonden en de schuld en de rampzaligheid van Zijn volk.

En daarom is dat graf geen rustplaats voor de Christus, maar het is een werkplaats voor de Christus. Christus ging door. Hij ging door naar de hel en Hij ging door naar de verdoemenis. En wanneer gij nu niet Hem hebt, Die voor u naar de hel en naar de verdoemenis gaat, dan moet ge er zelf naar toe. Maar wanneer Hij borgtochtelijk voor u ging in de dood en naar de hel, dan krijgt gij de vrucht daarvan te beleven. Dan is het: Dan zal in stilheid en in vertrouwen uw sterkte zijn. Dan zijt ge ook door genade, door vrije genade, uit alle werken gezet. Dan zijt ge uit alle doen uitgezet. Dan zijt ge uit alle lopen uitgezet. Dan zijt ge uit al uw deugden en plichten uitgezet. Dan zijt ge uit uw geloof in Jezus uitgezet! Gij kunt het niet geloven? Omdat gij ook uit uw geloof zijt uitgezet. Uit mijn geloof uitgezet?

Wonderlijke dingen zijn dat. Inderdaad. Wanneer ge ooit zalig wordt, dan wordt ge niet zalig door uw geloof, maar dan wordt ge zalig door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.

Want Die heeft het door alles en onder alles volgehouden. Wanneer daar die duisternis was op de ganse aarde, dan heeft Hij het volgehouden: "Mijn God, Mijn God".

Hij hield Zijn Vader vast met Zijn ene hand, en Hij hield Zijn zwarte kerkbruid vast met Zijn andere hand. Hij liet noch het ene los, noch het andere. Hij koos niet voor Zijn Vader alleen, en Hij koos niet voor de kerk alleen. Maar alzo is Hij hun geworden en een zodanige Middelaar, zegt de Katechismus, betaamde ons: heilig, onnozel, afgescheiden van de zondaren.

God kon de zonde niet ongestraft laten, maar er was geen enig schepsel op aarde, dat die straf zou kunnen dragen, en daarom heeft Hij die straf op Zijn Zoon gewroken en daarom is die Zoon, de ware Zoon Gods, waarachtig mens geworden.

En daarom hangt Hij in onze menselijke natuur met onze schuld en zonde en met onze schande aan het kruis en heeft het doorworsteld tot het einde toe. En Hij is met al onze zonden en al onze blindheid en met al onze dwaasheid in het graf neergelegd. Dan ging Hij nog door, opdat onze oude mens met Hem begraven zou worden en opdat het aanstonds ook zou zijn het Paasfeest, waarop gij zoudt vinden een ledig graf.

Ja, ja, nu kan ik er niet verder op ingaan, want we staan nog voor die deur. Maar wanneer ge niet hebt leren roemen in een vol graf en in een gevuld graf en in een gesloten graf en in een verzegeld graf, dan zult ge aanstonds, wanneer de Paasmorgen aan de kimme is, dan zal er ook geen roem voor u zijn in een ledig graf. De roem van het ledige graf, dat is het: "En Ik zal alle tranen van hun ogen afwissen". Dat zijn tranen van uw vijandschap en van uw leed en van het medelijden met uzelf en van uw onverenigd zijn met de weg. Alle tranen.

Daarom is het graf gevuld. Daarom zitten daar de vrouwen. Uitgelopen. Uitgewerkt. Uitgedaan. Uit alles uitgezet.

Nogmaals, ik onderstreep het, ook uit hun geloof uitgezet. Uit al die dingen uitgezet. Daar konden ze niet meer inkomen, daar konden ze niet meer bij. Gij kunt niet geloven dat dat de weg is?

Neen, dat wil ik ook wel geloven, de Weg ligt in het graf. Hij is de Weg. Gij kunt niet geloven dat dát de Waarheid is? Ik wil het wel geloven. De Waarheid ligt in het graf. Gij zijt enkel leugen. Gij hebt geen leven aan uw ziel?

Ik wil het wel geloven, want Het Leven ligt daar in het graf. Hoe dan?

Omdat Christus eerst had gepredikt: Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven. Maar nu ging Hij het door dood en hel en graf en vuur onder de toorn Gods bewijzen dat Hij het was. Het moet toch eerst maar bewezen worden!

Hij bewees dat de Liefde sterker was dan de dood. Nu, dat is anders dan lief doen en verliefd zijn. Jullie hoeven me niet lief te hebben uit medelijden. Alstublieft niet, voor altijd bedankt. En dat kunt gij ook tegen mij zeggen. Maar de Liefde is sterker dan de dood, ja. "Want ze drukt ook een dode Jezus aan haar hart", zegt ge. Ja, ge moet maar eens een beminde ziel weggedragen hebben. Het licht en de glans van uw ogen moet maar eens zijn weggedragen in die stille kist, en dan naar dat kerkhof en dan alles uit en af. O, dan kan er zoveel rouw het hart doorboren. Dan kan er zoveel zijn dat gij niet zeggen kunt en wat ge niet zeggen wilt, en dan blijft er nog zoveel wroeging over. Nu, met de vrouwen tegenover het graf te zitten, maar ook met uw eigen hart, met uw eigen ziel tegenover dat graf te zitten. Dan zit er graf tegenover graf.

Maar om daar nu ook te zitten met het Woord des Heeren, met de belofte. Ja, dan zult ge in de vrucht van het leven opkomen. En daar hoeft ge niet de straat voor op! Neen, daar zijn alle buitennissigheden bij afgelopen. Dan wordt ge een rouwdragende. Dan wordt ge waarlijk weduwe en dan krijgt ge die lange weg te gaan, die weg waaraan geen einde komt voor uw begrip. Dan wordt die horizon zo ontzettend wijd en de dingen worden zo onwezenlijk. Wat blijft er dan over?

Niets blijft er over dan hetgeen ge niet begrijpt en dat er toch is; hetgeen ge niet verstaat en wat ge toch waarneemt. En dat is?

Met die vrouwen: Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk.

Want omdat Jezus in het graf lag in Zijn werkplaats als de Borg, Die doorging om het voor hen te verdienen, is er hier een gemeenschap der heiligen.

Die twee Maria's hebben daar met Jozef van Arimathéa en Nicodémus de beoefening van de gemeenschap der heiligen. Kent ge dat?

Nu, dat is een geheim.

Dat is niet met een grote koffiepote met koek er bij. Zeg meid, wil je nog een beetje? Neen, dat is het niet.

Maar wanneer ge eenzaam en verlaten zijt in uw huisje, wanneer ge verstoten zijt aan uw eigen tafel, een vreemdeling zijt geworden in uw eigen huwelijksbed, wanneer ge daar neerzit en alles is in het graf, dat er dan gemeenschap der heiligen is. Ja, dan is er wel

gemeenschap der heiligen. Dan liggen Hierden en Maassluis en Vlaardingen en Sliedrecht niet zo ver van elkaar. Maar ik ga niet bij mezelf vandaan.

Wanneer ge daar dan neerzit en wanneer het dan in uw ziel wordt ingeschoven: “Laat de onderlinge bijeenkomst niet na”, ja, dan komen ze tot u en dan praat ge meer met degenen, die in Jezus ontslapen zijn, en dan krijgt ge ze aan uw zijde, die in dit leven dierbaar voor u geworden zijn.

Die vrouwen zouden nooit gemeenschap der heiligen kunnen hebben, wanneer Jezus werkelijk teniet was gedaan. Dan kon dat ook niet. Maar omdat het donker was op de ganse aarde en alleen licht op het kruis. Dat was?

Ulieden daarentegen, die de Heere vrezden, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijn stralen. Gemeenschap der heiligen.

Weet ge dan niet dat, als we niet bij elkaar zijn, dat dan de liefde het reinste is?

En daar leefden zij uit en zij ervoeren: de zoete banden, die hen binden aan die geheel Enige, Die daar in het graf ligt. En nu krijgen ze in de vrucht van hun leven te proeven en te smaken, wat?

Ik geloof één heilige algemene christelijk kerk.

Ik geloof de gemeenschap der heiligen.

Ik geloof de vergeving der zonden.

Ik geloof het eeuwige leven.

En gij hebt voor uzelf geen geloof en gij hebt voor uzelf geen besef en gij hebt voor uzelf geen gevoel en gij staat tegenover al die dingen zo, zoals die grafzerk u aankijkt. Hoe kan dat dan zo wonder vreemd en zo wonder tegenstrijdig en zo wonder makkelijken zoet en zalig in uw ziel zijn?

Al die tegenstrijdigheden komen tegen u en die zijn in u. Weet ge waar ge dan toe geneigd zijt? Wanneer dan Boaz tot u zou zeggen: “Welgelukzalig, mijn dochter, dat ge schuiling gezocht hebt onder de vleugelen van de God van Israël”. Dan zegt Ruth: “Hoe hebt ge omgezien naar een vreemde, gelijk ik ben?” En weet ge wat ze er dan aan toevoegt? Dan zegt ze: “Ik ben heel anders dan die dochteren Israëls”.

“Ja- zegt ge – ik heb een heel andere bevinding dan het ware volk van God. Ik heb een heel andere beleving dan dat volk. Het is bij mij zo tegenstrijdig. Er is niet anders overgebleven dan een graf en er is niet anders overgebleven dan dat er nog maar gemeenschap is met de enkeling”. Dan ervaart ge toch, dat de Liefde onsterfelijk is?

En juist die onsterfelijkheid van de Liefde doet het wonder zoet in de landpale van uw bedroefd zieleleven. Want naast al die weemoed en al die smart, die er dan is en naast al die verlegenheid, rijst er een plant op in uw ziel, en die plant, die groeit in de armoedigste bodem, die er is. Ja, die groeit op tussen de stenen. En dat is de plant en de vrucht der wedergeboorte, die plant heet: Hoop op God, want ik zal Hem nog loven, want Hij is de menigvuldige verlossing mijns aangezichts en mijn God. Gij kunt het grafschrift niet lezen, wat daar staat, is het wel? Heeft dan het graf van Christus nog een opschrift gehad? Kunt ge de letters niet verstaan? Ziet ge dan de letters niet? Die letters.

Ja, daar is geschreven op dat graf in het Hebreeuws, in het Grieks en in het Latijn. Dan zegt ge: “Dat staat toch boven het kruis?” “Neen – zegt ge – ik zie niets op dat graf, ganselijk niets zie ik op dat graf”. Het is ook alleen maar als het oog des geloofs het lezen kan, en dat is de taal van het Jeruzalem dat hierboven is. Het is de taal der beleving en de taal des harten van Gods keurlingen.

Wanneer gij het dan niet leest en wanneer gij daar dan zielsbedroefd neerzit met die beide Maria's, dan zie ik daar een oud-testamentische gestalte naderen in de hof. En dan zie ik ze

dichterbij komen in haar weduwkleed. En dan nadert ze heel stil, alsof ze bang is dat ze de stilte zal verbreken. En dan komt ze tot die Maria Magdalena en tot die andere Maria, en dan buigt ze zich als een oud-testamentische moeder over deze vrouwen heen. En dan zegt ze: “Ziet ge het niet wat er op dat graf geschreven staat, mijn kinderen? Ziet ge het niet? Ziet ge dan die gulden, die gouden letters niet, die daar op die zerk zijn aangebracht?”

Ze zijn met al hun zien en met al hun doen en met alles in de dood. En dan zegt ze: “Zal ik het voor u oplezen, mijn kinderen?” Dan knikken ze van droefheid en ze zeggen niets. En dan is dat Naómi, de schoonmoeder van Ruth, die een ogenblik is genaderd in de hof, en dan zegt ze: “Zie, daar staat het: En die Man zal niet rusten totdat Hij de ganse zaak voleindigd zal hebben”.

Ziedaar uw Heiland.

Ziedaar uw Borg.

Ziedaar de Vreugde uws harten.

Wanneer gij het daar ervaart, dat Hij neergelegd is in uw doodstaat en in de hardigheid van de rotssteen van uw hart. Immers is door de droefheid naar God het harde hart uitgehold en hebt gij een innerlijk verlangen gekregen naar Hem, Die het zo wonderteer en zo wonderzoet en zo wonderzalig het Zijn kerk kan toefluisteren: “Eén enige, één enige is Mij Mijn duive, Mijn volmaakte”.

Die Man zal niet rusten.

Maria Magdalena mocht het in de dadelijkheid ervaren, dat die Man niet rustende was, maar nog werkzaam voor haar. Waaraan ze dat kon weten?

Wanneer Hij werkelijk dood was geweest, de Christus Gods, en onder was gegaan, en wanneer het werkelijk uit zou zijn, gelijk de duivel haar toeroept: “Waar, waar is nu uw God, waarop gij bouwdet, en aan Wie ge uw zaak vertrouwdet?” Dan zal dit het bewijs zijn, dat haar Maker en haar Man, haar God en haar Goël, haar geheel enige Beminde en Liefste is en blijft en eeuwig wezen zal. Daar had ze een tastbaar bewijs voor, terwijl ze daar neerzat.

En dat bewijs was?

Die zeven duivelen, die Jezus uit haar uitgedreven had, die waren niet teruggekomen. Want als het niet waar was geweest, dan hadden die zeven duivelen weer bezit van haar genomen, van haar persoon en van haar hart, en dan zou de hel getriomfeerd hebben. Daaraan kon ze het weten.

Dat wil niet zeggen, dat de aanvechting en de bestrijding er niet geweest zijn. Dat wil niet zeggen dat er geen felle slagen waren uitgedeeld, op deze begenadigde. Maar Hij was een Beschutting rondom haar. Hij was een vurige muur rondom haar. Zo waren ze niet wedergekeerd:

De koningen, hoe zeer beducht,
Zijn met hun heiren weggevlucht;
Zij vloten voor Zijn ogen.

Want Hij sloot Zijn ogen en nederbuigende naar Zijn kerk zag Hij ze voor het laatst aan en nam ze mee in de dood, opdat zij in Zijn overwinning voor eeuwig zouden delen. Vraagt ge dan nog naar een bewijs of de Heere met u is?

De duivel had ons allang meegesleept en we hadden allang zelfmoord gepleegd; we waren allang van de aarde vergaan, maar Hij heeft ons meegenomen, dat we getuigen zouden zijn bij Zijn kruis. Alleen daar is het licht, op het kruis. Opdat wij getuigen zouden zijn bij Zijn graf. Opdat wij getuigen zouden zijn en ervaren de slingerstenen van de vorst der duisternis

in onze ziel in de heftige bestrijding: “Ge hebt geen deel aan die zaken”. In het meevoeren, wanneer gij het ervaart, wat?

Maar ach, hoewel mijn ziel dit weet,
Mijn voeten waren in mijn leed – kent gij het? –
Schier uitgeweken, en mijn treên
Van 't spoor der godsvrucht afgegleên.

Dat komt omdat die Man in dat graf u vasthoudt, omdat Hij Overwinnaar is van dood en hel, en Hij met uw zonde en met uw ontrouw in het graf wilde ingaan. Zie, dan kan de duivel razen en tieren en het kan ondersteboven gaan in uw en in mijn leven, zodat gij zeggen moet: “Al Uw golven en al Uw baren zijn over mij heengegaan”.

Dan krijgt ge te roepen bij het klein gebergte vandaan en dat is Golgotha, dat is nu het klein gebergte, waar kolk en afgrond loeit, waar het gedruis der wateren groeit van uw ongeloof en twijfelmoedigheid en allerlei onredelijkheid en verzet, wanneer die wateren zo hoog uitgaan, zodat ge verdrinken moet en dat ge verzinken moet, dan zult ge het ervaren dat die Christus daar in die wateren des doods als een Zwemmer Zijn handen uitbreidt, opdat Hij Zijn kerk zou redden als een paar schenkelen, als een oorlelletje uit die muil van die helse leeuw en opdat gij aldus zoudt ervaren, wat?

Geen geval, geen zorg, geen list, oost noch west nog zandwoestijn, neen zij zullen u niet wegvoeren, maar gij gevoelt u gedurig als een bezetene.

Waarom?

Omdat ze er eens gezeten hebben, ja, daar woonden zij weleer en ik heb voor hun heerschappij moeten onderdoen, zegt zo'n ziel. Zonde en satan en verderf en inwonende ellende en onheilige wangunst en zondige jaloezie. Mijn voeten waren in mijn leed schier uitgeweken. Nu, Hij zal ze hoeden op de steilste plaatsen, voor wankelen zal Hij hun voet behoeden. Dat is een kostelijke weg, maar dan zit ge nu tegenover het graf en dan moogt ge gemeenschap der heiligen oefenen en ge moogt geloven in één enige kerk.

Ge moogt ervaren, dat ge hier nog zit als een wonder van Gods goedheid, want de goedertierenheid en de trouw, bind ze aan uw hals, want ze zullen u vergezellen tot aan het laatste van uw leven. Ge hoeft niet bezorgd te zijn voor de tijd. Gij hoeft niet bezorgd te zijn of ge er wel door zult komen en of ge wel toe zult komen. Ganselijk niet. Dat is allemaal misleiding, verleiding.

En nu die lage gang te mogen gaan. Een vernederde Jezus, in Zijn voetstappen. Met Hem in het graf en met Hem in de dood. Maar neen, Hij in het graf en gij er tegenover. Zo zal Hij Zijn kerkbruid bewaren en zo zal dan ook de kerkbruid het ervaren, dat Hij ze uit de wasstede zal doen opkomen. Dat is uit de wasstede van Golgotha. Die nog nooit op Golgotha is geweest, zal het ook niet ervaren:

Gij hebt mijn ziel beveiligd voor de dood;
Gij richt mijn voet, dat hij zich nimmer stoot';
Gij zijt voor mij een schild in alle nood;
Gij hebt mijn smart verdreven.

Weet ge wat smart is?

Dat is onvervuldheid, dat is ledigheid. Dat is smart. Gij hebt mijn smart verdreven. Hij is in die smart neergelegd. Zo is Hij de Man van smarten geworden. Zo alleen kunt gij de

waarachtigheid van de dood des kruises verstaan. Maar dan ook aanstonds, als het Paasfeest wordt, dan moet Hij niet alleen opstaan in Jozefs hof, maar dan moet Hij ook opstaan in uw hart, hè?

Dáár moet Hij opstaan.

En dan zullen er tweeërlei soort mensen zijn, die aanstonds Jeruzalem binnengaan. Maar daar zwijg ik nu van. Ik ben nu niet aan de Paasstoffen bezig. Maar we blijven hier dan bij het graf, omdat we niet verder kunnen.

Zeg eens zelf, mijn medereiziger en reiziger op weg naar Sion, kunt ge van uw plek en van uw plaats afkomen? Neen?

Dat komt omdat Hij er u bracht en omdat Hij er u neerzette en omdat gij eens in uw leven de nardus, en ik noem dat de nardus der donkerheid, hoort ge het? Het duistere van uw leven, het goddeloze van uw leven, uw zonde en schuld, de kruik van uw verdorvenheid, gebroken hebt op de gezegende voeten van de Christus en Hem also hebt gezalfd. En die ganse reuk vervulde het huis van die farizeër, want Hij schenkt de vergeving om niet.

Is het nu een wonder, dat Maria Magdalena daar zit? Ja, Hij heeft haar vrijgesproken van schuld en straf. En die voeten waren haar zaligheid en hebben haar nagespeurd. En zo blijft ze daar. Waarom?

Omdat ze voor eeuwig aan Hem verbonden is.

Ook in de dood?

Ja, zo gaan we dan door de landpale des doods verder. Zo gaan we dan weer naar huis, ieder met het zijne. En dan gaan we maar weer de lange weg van de weduwkerk. Daar komt haast geen eind aan. Haast geen eind. En toch, ge wilt het voor geen duizend werelden missen. Amen.

O Heere, wij waren hier een ure voor Uw heilig aangezicht en wij waren een ogenblik op de sterfheuvel en wij mochten een ogenblik neerzitten bij dat graf, waarin Gij werd gelegd. Ach, dat wij al die dingen van U mochten verstaan, gelijk Gij het Zelf gezegd hebt: "Het is u nut, dat Ik wegga, opdat die Trooster zou komen". Amen.

Nu, zo zoudt ge wel een versje op willen geven, uit de benauwdheid en uit de getroostheid, en uit de droefheid en uit de blijdschap van uw ziel. Ja, dat zijn wonderlijke dingen, dat ge nu blij en bedroefd kunt zijn tegelijk. En dat ge nu benauwd en verruimd kunt zijn tegelijk. Dat zijn allemaal dingen, die kunnen natuurlijk niet, maar die neemt ge dan toch maar waar, tegenover het gesloten graf. Nu, dan zal ik het versje voor u opgeven en voor mij. Gij raadt het niet? Misschien hebt ge het al geraden. Het is uit de 146^e Psalm en daarvan het 5^e vers. Kan ik u een beetje nieuwsgierig maken? Nu, goed dan. Zo was het in mijn hart:

't Is de Heer', Die 't recht der armen,
Der verdrukten gelden doet;
Die, uit liefderijk erbarmen,
Hongerigen mild'lijk voedt;
Die gevang'nen vrijheid schenkt,
En aan hun ellende denkt.

Ja, ik zou haast zeggen: dat is het graflied van de Christus, maar ik zal mijn fantasie maar geen vleugelen laten. Maar het is de Heere, Die het recht der armen doet gelden. Daar ligt nu het recht van de kerk in het graf, opdat ze door recht verlost zouden worden.

Gaat thans heen in vrede:

De Heere zegene u en de Heere behoede u,
De Heere doe Zijn aangezicht aan u lichten en zij u genadig,
De Heere verheffe Zijn aangezicht over u en in u en geve u vrede.

Amen.